

ВИЖДАНЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ПРЕЗ ПЕРИОДА 2024-2028 Г.

Доц. д-р Марин Маринов

номиниран за Ректор на СА „Д. А. Ценов” – Свищов на Заседание на Общото събрание на СА, проведено на 6 март 2024 г.

(съгласно чл. 13 от Правила за избор на органи за управление и на Контролен съвет на СА „Д. А. Ценов” – Свищов)

Стопанска академия “Д. А. Ценов” е едно от най-старите и утвърдени висши училища в България. Тя е устояла във времето, съчетавайки традиции и иновации в образованието. На прага на своята 90-годишнина нашата Алма матер е изправена пред сериозни предизвикателства, обусловени от динамичните процеси в икономиката и тенденциите на развитие на образователния пазар. Тяхното преодоляване изисква колективна и колегиална подкрепа за утвърждаване на вече наложената философия на управление на Висшето ни училище, насочена към надграждане на постигнатото чрез организационна гъвкавост, усъвършенстване и приобщаване на общността към процесите и дейността на Академията.

Вижданията, представени в настоящия документ, насочват вниманието към възможностите за предприемане на проактивни управленски въздействия, осигуряващи устойчиво развитие на Стопанската академия не само през периода 2024-2028 г., но и в дългосрочен аспект. Те се основават на приложимата нормативна уредба, както следва:

- Закон за висшето образование;
- Закон за развитие на академичния състав в Република България;
- Стратегия за развитие на висшето образование в България;
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Р България 2017-2030 г.;
- Правилник за дейността на Стопанска академия “Д. А. Ценов”;
- Политика за развитие на Стопанска академия “Д. А. Ценов” 2024-2028 г.;
- Стратегии за развитие на професионалните направления 3.8 Икономика и 3.7 Администрация и управление в Стопанска академия “Д. А. Ценов”.
- Национална карта на висшето образование в Република България - 2023 г.

Вижданията за управление на Стопанската академия в рамките на мандат 2024-2028 г. се основават на традиционните принципи на управление, установени и към момента във Висшето ни училище, а именно:

- Законност;
- Академична свобода;
- Приемственост;
- Професионализъм
- Откритост и водене на диалог;
- Консенсус и безпристрастност при вземането на стратегически решения;
- Иновативност;
- Ефективност и обективност във вземането на оперативни управленски решения;
- Активна проектна дейност.

ОСНОВНА ЦЕЛ на управлението в предстоящия нов управленски мандат следва да бъде:

Запазване статута и авторитета на Стопанска академия “Д. А. Ценов” – Свищов като едно от най-добрите висши училища в България, утвърдено и реномирано в областта на икономиката, администрацията и управлението, чрез активно присъствие и разширяване на позициите в националното и международното образователно и научно пространство и пълноценно оползотворяване и обогатяване на контактите и сътрудничеството с бизнеса и практиката.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЗАДАЧИ на управлението в предстоящия управленски мандат следва да бъдат:

1. Задълбочаване партньорството на Стопанската академия с работодателските организации, разширяване на сътрудничеството с бизнеса, държавната администрация, съсловни и професионални организации. Целта е повишаване практическата подготовка на студентите и открояване на приложния елемент на научноизследователската работа, съобразно изискванията на бизнеса.

2. Популяризиране на Стопанската академия в международното образователно и научно пространство като икономическо висше училище, създаващо не само качествени и добре подготвени кадри с интегрални знания и умения и висока пригодност за заетост, но и актуална и значима научна продукция.
3. Затвърждаване на Стопанската академия като притегателен център за студентите, докторантите, курсистите и специализантите, които разглеждат обучението си като инвестиция в бъдещето.

Изпълнението на стратегическите цели изисква конкретни мерки, които могат да бъдат маркирани (на този етап) по отделните направления на дейността, както следва:

I. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Обучението е най-важната дейност за всяко висше училище. Тя е определяща за неговото минало, настояще и бъдеще. **Основната цел** на Стопанската академия през предстоящия мандат следва да бъде предлагане на обучение, адекватно на тенденциите на развитие и потребностите на бизнеса в страната и чужбина.

Мерките в тази насока следва да бъдат:

- Продължаване на политиката на досегашното ръководство за провеждане на интензивна кандидатстудентска кампания. Това обхваща организиране на ученически състезания, посещения в училища, локализирани предимно в Северна България, които имат традиционен интерес към обучение в Стопанската академия, излъчване на рекламни послания към конкретни целеви групи в централни и регионални медии (като телевизии, радиа, вестници и уебсайтове) за отразяване на постигнатите позитивни резултати в обучението, научните изследвания и т.н. Целта е по-широк кръг от обществеността и кандидат-студентите да бъдат запознати както с дейността на Академията и предлаганите от нея специалности и програми в различните форми на обучение, така и с възможностите за развитие по време на и след формалното приключване на процеса на обучение.

- По-активно и пълноценно използване на контактите с представители на средното образование в страната. Усилията следва да бъдат насочени към сключване на нови и изпълнение на вече сключените договори за партньорство между Академията и училищата със засилено изучаване на икономика, с фокус върху взаимноизгодното сътрудничество и повишаването на ефективността, като предпоставка за увеличаване броя на кандидат-студентите.
- Задълбочаване на изградените отношения със специализираните училища в областта на икономиката и управлението, в които лектори от Академията проведоха серия от обучителни лекции пред повече от 200 български учители. Това стана възможно благодарение на партньорството ни с председателя на СБУ и МОН.
- Активна рекламна кампания и PR в националните медии, като се заимства опит от водещи български университети и висши училища на съседните на България държави.
- Разработване и популяризиране на компетентностни профили в съответствие с Европейската референтна рамка на ключовите компетентности за учене през целия живот.
- Регулярно обновяване на учебните планове и програми в предлаганите образователно-квалификационни и научни степени (бакалавър, магистър и доктор) с акцент върху интердисциплинарния подход при подготовката на студенти и докторанти.
- По-тясно обвързване на образователния процес с пазара на труда и повишаване ефективността на практическото обучение. Засилване активността на представители на бизнеса и държавната администрация както при обсъждане съдържанието на учебните планове и програми при тяхното изготвяне и актуализиране, така и в учебния процес, в т.ч. при провеждане на семестриални и държавни изпити.
- Използване на създадените Алумни клубове за засилване на идентичността и видимостта на ВУ.

- Търсене на възможности за насърчаване активността и ангажираността на студентите в аудиторните занятия. Това е предпоставка за постигане на удовлетворяващи резултати от обучението, включително чрез модулни интензивни курсове от лекции за редовните студенти и нарастване тежестта на текущия контрол при формиране на крайната оценка по съответната дисциплина.
- Развитие на съвместни учебни програми и участие в университетски мрежи. Проучване на възможността за създаване на нови и разширяване на хибридни специалности/магистърски програми в нашите професионални направления, съвместно с други висши училища.
- Популяризиране на съществуващите програми за студенти и докторанти пред чуждестранни университети. Това ще допринесе за постигане на подобаващи на капацитета и авторитета на СА “Д. А. Ценов” позиции на международния образователен пазар.
- Съдействие при организиране на студентски стажове и практики на изявени наши студенти в национални и чуждестранни компании, гарантиращи успешен старт в кариерата им след приключване на тяхното обучение.
- Създаване на нови, актуални и атрактивни магистърски програми на чужд език в акредитираните професионални направления в случаите на възникнал интерес, предлагани на чуждестранни студенти от държави извън ЕС, с които страната ни има традиционни връзки.
- Разширяване на портфолиото от предлагани образователни продукти, насочени към „учене през целия живот“, като се акцентира върху електронно базирани учебни курсове.
- Подобряване на академичната информационна система, информационното обслужване и техническото обезпечение на учебния процес.

- Надграждане на използваните електронни платформи и други съвременни образователни технологии, както за обучение, така и за оценяване и контрол на резултатите от него в електронна среда.
- Оптимизиране на методиката за планиране, отчитане и контрол на учебната натовареност на преподавателите.
- Оптимизиране на параметрите и организацията на учебния процес, с цел повишаване на гъвкавостта и разумно адаптиране спрямо специфичните потребности на нашите студенти.
- Оптимизиране на процесите по административно обслужване на учебния процес и обучаваните студенти.
- Създаване и прилагане на ясни правила за обезпечаване на учебния процес с достъпни учебни материали.

II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Основната цел на Стопанската академия през следващия мандат в научноизследователската дейност следва да бъде увеличаване на научната продукция и разпознаваемостта на преподавателския състав на Академията в националното и международното пространство при поддържане на традиционните изисквания за актуалност, значимост и качество.

Мерките в тази насока са:

- Увеличаване броя на научните публикации на преподаватели от Академията в издания, индексирани в Scopus и/или Web of Science, в т.ч. чрез създаване на подходящи механизми за стимулиране на качествената публикационна активност на членовете на академичния състав с финансовата подкрепа на Академията. Същевременно ограничаване насочването за публикуване в ненадеждни издания и такива със спорна репутация.
- Създаване на механизми за обвързване на научната активност със системата на възнагражденията.

- Запазване изданията на Стопанската академия, осигуряване на необходимата координираща институционална подкрепа за тяхното популяризиране, за повишаване на националния и международния им авторитет и за оптимизиране работата на редакционните съвети.

- Насърчаване и популяризиране на научноизследователската дейност на Академията чрез провеждане на научни форуми с участието на чуждестранни учени и представители от практиката.

- Разширяване на трансграничното сътрудничество на Академията, изразяващо се в създаване на нови партньорски отношения с университети от региона Долен Дунав, с цел реализиране на съвместни изследвания и проекти.

- Увеличаване на общата сума за финансиране на научни изследвания посредством привличане на външен ресурс по линия на национални и международни научни проекти и съвместни проекти с бизнеса.

- Осигуряване на институционална подкрепа за участие (самостоятелно и съвместно с други български и чуждестранни университети) в национални и международни научноизследователски проекти.

- Изграждане на стратегически партньорства и алианси на познанията, активно включване на Стопанската академия в образователни консорциуми и други форми на устойчиво коопериране с организации и висши училища от страната и чужбина. Целта е привличане на ресурс за финансиране на образователната и научноизследователската дейност, изграждане на капацитет и трансфер на добри практики и иновативни подходи по линия на програма „Еразъм+“, Програма „Образование 2021-2027 и новите рамкови програми на ЕС.

- Активизиране на установените връзки с организации като БСК, КРИБ, БТПП, Асоциацията на индустриалния капитал, БХРА и други национални браншови асоциации и сдружения. Усилията в тази насока следва да бъдат насочени към оползотворяване на съществуващия капацитет на Стопанската академия за разработване

на значими приложни проекти за структурите на едрия и средния бизнес в страната.

- Създаване на стратегическа програма за подпомагане на колективи от Академията за включване и интегриране в международни научни мрежи, с цел дългосрочно развитие на изследователската дейност във Висшето училище.
- Засилване ролята на Института за научни изследвания (ИНИ) като истински изследователски център, проводник на научната политика на Академията.
- Усъвършенстване и надграждане на вътрешна информационна система за предстоящи проекти, проекти в изпълнение, приключили проекти, търсене на участници в проекти, търсене на партньори по проекти. Усилията трябва да бъдат насочени към работа по големи международни и национални проекти, силно обвързани с нуждите на бизнеса.

III. СТУДЕНТСКА ПОЛИТИКА

Основната цел следва да бъде търсене на възможности за по-висока ангажираност и перманентна активност на студентите в аудиториите, обвързани с институционална подкрепа за осъществяване на практическо обучение в реална среда и бъдеща кариерна реализация.

Мерките в тази насока са:

- Улесняване на административното обслужване на студентите чрез облекчаване на достъпа до и обmena на информация и документи.
- Популяризиране, в хода на КСК и при записване на новоприетите студенти, на възможностите за обмен по програма „Еразъм+“ и установените партньорски взаимоотношения с образователни и научни организации в страната и чужбина.

- Организиране на студентски срещи с възпитаниците, които са реализирали изходяща мобилност, с цел представяне на пълните възможности, предлагани от програмата.
- Продължаване на практиката на ежегодното изследване удовлетвореността на студентите от обучението в СА “Д. А. Ценов”.
- Материално стимулиране на изявени студенти и подпомагане на студенти в неравностойно положение чрез Фондация “Ценов” и други партньори на Академията.
- Учредяване и ежегодно присъждане на награди “Студент на годината на СА “Д. А. Ценов” и “Успешно реализиран възпитаник на СА “Д. А. Ценов” и др.
- Институционална подкрепа за формиране и финансово подпомагане дейността на спортни клубове и клубове по интереси, свързани с изучаваната специалност, икономическото познание, културата и спорта.
- Подкрепа дейността на Студентския съвет при реализирането на инициативи с общественозначим характер, без това да ограничава неговата автономия.
- Подобряване на практическата подготовка на студентите за успешна професионална реализация чрез засилване на контактите с представителите на бизнеса и държавната администрация.
- Подпомагане на студентите при търсене на възможности за провеждане на работни стажове и практики в страната и чужбина чрез сключване на институционални договори с работодатели.
- Наемане на студенти–стажанти и създаване на възможности за заетост за част от редовните студенти в звена на Академията.
- Създаване на единно дигитално портфолио за всеки студент в информационната система на Кариерния център и база данни с изявени студенти от всички специалности, с цел позиционирането им пред работодатели.

- Съвместно с община Свищов – организиране на срещи с местния бизнес и представяне на възможности за краткосрочна и дългосрочна заетост.
- Институционална подкрепа, чрез ръководствата на Факултетите, за осъществяване на ползотворно сътрудничество с представителите на централната власт, с общинските ръководства по места и с бизнеса, за организиране на инициативи в подкрепа на професионалната реализация и предприемаческата активност на студентите.

IV. КАДРОВА ПОЛИТИКА

Основната цел на Стопанската академия следва да бъде поддържане и оптимизиране на създадената институционална среда за предвидимо и управляемо кариерно развитие на качествен и мотивиран персонал.

Мерките в тази насока следва да бъдат:

- Формиране на научни школи и използване на научния потенциал на наличните изследователски кадри.
- Привличане при възможност на утвърдени учени от страната и чужбина за провеждане на мултидисциплинарни изследвания в областта на икономиката, администрацията и управлението.
- Създаване на условия за целенасочено и перманентно изграждане на собствени кадри от средите на студентите и докторантите.
- Осигуряване на оптимално, диференциращо и мотивиращо заплащане на труда, балансиращо текущите финансови възможности на институцията и обективно необходимата обща численост и разпределение на персонала, съобразно технологичните особености на работния процес в отделните звена.
- Търсене на възможности за повишаване на доходите на работниците и служителите в Академията.

- Анализ на възможността за стартиране заплащането на наднормените часове, участието на лицата в изпитни и работни комисии и др.
- Институционална подкрепа за поддържане и повишаване на професионалната компетентност на академичния и неакадемичния състав.
- Поддържане на оптимална структура на академичния състав с акцент към създаване на условия за привличането и задържането на качествени млади преподаватели в Академията.
- Институционална подкрепа за публикационната активност и професионалното развитие на младите учени и преподаватели.
- Поддържане на конструктивен диалог със синдикалните организации, имащо за цел подобряването на условията на труд и работната среда в Академията.
- Организиране на профилактични прегледи за персонала на Академията, като се търси възможност за увеличаване броя на медицинските специалисти, които ги реализират.

V. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ВРЪЗКИ И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Основната цел следва да бъде поддържането на авторитета на СА „Д. А. Ценов“ - Свищов, като образователен и научен център с традиции на национално и международно ниво.

Мерките в тази насока са:

- разширяване на палитрата от партньорства с български и чуждестранни висши училища, органите на централната и местна власт, съсловни и професионални организации. В своята дългогодишна история Академията е поддържала тесни взаимоотношения с Министерството на образованието и науката и институционалните структури, включени в неговия състав, Комисията по образование и наука в Народното събрание, Съюза на

учените; съсловните и професионалните организации (КРИБ, БСК, БТПП, Националното сдружение на общините в Р България); Община Свищов; български и чуждестранни висши училища; средни училища; възпитаници и приятели на Академията.

- Задълбочаване на партньорството със Синдиката на българските учители и с неговото ръководство.
- Разширяване на сътрудничеството с Висшето училище по телекомуникации и пощи – София, Медицински университет – Плевен, ВТУ Св. св. Кирил и Методий, РУ „Ангел Кънчев“ – Русе, ТУ – Габрово.
- Участие в консорциум за европейски университет по програма Еразъм +.
- Увеличаване броя на чуждестранните партньори на Академията. Сключване на договори с висши училища от Европа, Азия и Близкия изток за обмен на преподаватели, студенти и административен персонал; организиране на съвместни научни изследвания и публикации в световните индексиращи системи.
- Осъществяване на постоянен мониторинг и контрол на договорите за сътрудничество с чуждестранните университети.
- Търсене на възможности за създаване на образователни консорциуми с чуждестранни и български висши училища. Оптимално използване на възможностите за финансиране по линия на програма „Еразъм+“, рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации “Хоризонт Европа” 2021-2027 и други оперативни програми.
- Разширяване на изградените партньорски взаимоотношения с университети от регион Долен Дунав в областта на икономическите изследвания.
- Организиране на срещи с ръководители на държавни институции и собственици на предприятия от частния сектор. Търсене на възможности за партньорство и покани към тях за провеждане на лекции по актуални икономически проблеми.

- Развитие на клъстера с Университета за национално и световно стопанство и Икономическия университет - Варна, с водеща роля на Стопанската академията в областта на данъчния и митническия контрол и застраховането.
- Развитие на Стратегически алианс в областта на застраховането и социалното дело.
- Създаване на Стратегически алианс в областта на митническия, данъчния контрол и одита.
- Социална ангажираност в областта на повишаване квалификацията и осигуряване на допълнителна подготовка и професионално развитие на учители, директори и други педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование.
- Социална ангажираност в областта на обучението по "Икономическа педагогика", във връзка с подготовка на учители по икономически дисциплини за нуждите на образователната система в Р България.
- Разширяване на рекламното и медийното присъствие на Стопанската академия, което е фактор за нейната конкурентоспособност на образователния пазар.

VI. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА

Основната цел следва да бъде поддържане на финансовата стабилност на Висшето училище. Управлението на финансите трябва да следва принципа за оптимизиране на разходите, в т.ч. чрез реализиране на нови проекти за алтернативно отопление, осветление, реструктуриране на вътрешното пространство и др., и търсене на възможности за увеличаване на приходите на Академията, при гарантиране на оперативната дейност на Висшето училище.

Мерките в тази насока са:

- Анализиране на механизма за формиране на доходите на академичния и неакадемичния състав. Отчитане на публикационната активност, научноизследователската дейност и реалния принос на всеки преподавател в обучението на студенти и докторанти и на всеки служител съобразно заеманата длъжност.
- Анализиране на възможността за повишаване на възнагражденията за заемане на ръководни длъжности на всички равнища на управление и за възнагражденията на заетите по чл. 110 от Кодекса на труда.
- Оптимизиране на разходите за издръжка и на разходите за гориво за отопление на сградния фонд на Академията, в т.ч. чрез монтиране на фотоволтаични системи и слънчеви батерии за производство на електроенергия.
- Подобряване на показателите на Стопанската академия в Рейтинговата система на висшите училища в Р България. Най-важните и своевременни мерки трябва да се насочат към индикаторите от група 2. “Научни изследвания”, сред които с най-голяма тежест са свързаните с научни публикации и цитирания в международните бази Scopus и Web of Science.
- Търсене на възможности за допълнително целево финансиране от МОН.

VII. МАТЕРИАЛНА БАЗА

Стопанската академия притежава значителна материална база. Нейното управление налага добро поддържане и по-пълноценно използване. **Основната цел** следва да бъде запазване и обновяване на съществуващите активи, което изисква търсенето на допълнително целево финансиране от страна на държавата.

Мерките в тази насока са:

- Завършване на строително-ремонтните дейности на северното крило на факултетския корпус.

- Търсене на целево финансиране за ремонт, обновяване и пълноценно използване на базите за обучение и отдих в с. Кранево и с. Орешак.
- Търсене на вариант за саниране, реновиране и “рестартиране” дейността на Корпус „Юг“ чрез публично-частно партньорство (ПЧП).
- Подобряване достъпността на сградите за лица с увреждания.
- Изграждане на оптично трасе до Блок 2.
- Поетапно обновяване на остаряла компютърна техника.
- Изграждане на съвременни мултимедийни аудитории с възможности за хибридно обучение. Оборудване и преоборудване на учебни зали и кабинети с интерактивни дъски, дисплеи и монитори.
- Поетапно подобряване на мрежовата инфраструктура и качеството на безжичната връзка.
- Осигуряване на непрекъсваемост на работата на информационните системи в Стопанската академия при отпадане на електрическото захранване.
- Оптимизиране разходите за печат.

VIII. ОБЩО УПРАВЛЕНИЕ НА АКАДЕМИЯТА

Основната цел на управлението на Стопанската академия е запазване авторитета на институцията и защита на нейните интереси. Това изисква управленските решения да бъдат взети след диалог от широк кръг заинтересовани страни.

Мерките в тази насока са:

- Актуализиране на вътрешната нормативна уредба на Стопанската академия в съответствие с промените в законодателната уредба на висшето образование.

- Развитие на системата за мониторинг и контрол върху изпълнението на поставените цели и задачи от Академичното ръководство.
- Електронизация на вътрешния документооборот и облекчаване на вътрешните процедури.
- Създаване на Съвет за стратегическо развитие и оперативно управление. Той следва да подпомага работата на академичното ръководство при периодична актуализация на Стратегията за развитие на Висшето училище, на неговите функционални стратегии и на останалите стратегически документи, а при необходимост – да изработва нови такива.

ЗАЕДНО, КРАЧКА ПРЕД ДРУГИТЕ!